T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/407
KARAR NO : 2025/714
KARAR TR : 24/11/2025

ÖZET: Kamu tüzelkişiliği niteliğini haiz olmayan özel hukuk tüzel kişisi aleyhine idari yargı yetkisi kapsamında açılmış bir idari dava bulunduğundan söz etmek imkânı olmadığından, uyuşmazlığın anılan ticari şirketlerle ilgili kısmının özel hukuk hükümlerine göre ADLİ YARGI yerinde görülmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacı : T. E. A. Ş.
Vekili : Av. A. N. Ö.
Davalılar : 1- Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)
Vekili : Av. D. İ. E.
2- D. E. P. S. A. Ş. (DEPSAŞ)
Vekili : Av. H. K.
3- D. E. D. A. Ş.
Vekili : Av. C. Ö.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkili şirketin, davalı D.E.D.A.Ş.'nin dağıtım şirketi olduğu bölgede yenilenebilir enerji kaynakları ile lisanssız elektrik üretimi yaptığını belirterek, lisanssız elektrik üretimi kapsamında, Ekim 2024 döneminde, müvekkiline ait üretim tesisiyle ilişkilendirilen tüketim tesisinde enerji tüketimi "0 (sıfır)" olduğundan bahisle, bu dönemde üretilip sisteme verilen enerjinin YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak değerlendirilmesine ilişkin işlem ile bu işlemin dayanağı Yönetmeliğin 28. maddesinin dokuzuncu fıkrasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalılardan D. E. P. S. A. Ş. ve D. E. D. A. Ş. vekilleri, yasal süresi içinde verdikleri savunma dilekçelerinde; müvekkillerinin özel hukuk tüzel kişisi olması sebebiyle davacı şirkete ait üretim tesisinde Ekim 2024 döneminde üretilip sisteme verilen elektrik enerjisinin YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak değerlendirilmesine ilişkin işlem yönünden davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğini ileri sürerek, davanın görev yönünden reddini talep etmişlerdir.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. **Danıştay 13. Dairesi 13/03/2023 tarih ve E.2024/3353 sayılı kararı** ile; davalılardan D. E. P. S. A. Ş. ve D. E. D. A. Ş. vekillerinin görev itirazlarının reddine karar vermiştir. Görevlilik kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...Dosyanın incelenmesinden, davacı şirketin, davalı D.E.D.A.Ş.'nin dağıtım şirketi olduğu bölgede yenilenebilir enerji kaynakları ile lisanssız elektrik üretimi yaptığı, lisanssız

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden eSDJAnu - he6S4ik - Jj14gQ0 - 0rqEBQ= ile erişebilirsin

elektrik üretimi kapsamında, Ekim 2024 döneminde, davacıya ait üretim tesisiyle ilişkilendirilen tüketim tesisinde enerji tüketimi "0 (sıfır)" olduğundan bahisle, bu dönemde üretilip sisteme verilen enerjinin YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak değerlendirilmesine yönelik işlem ile bu işlemin dayanağı Yönetmeliğin 28. maddesinin dokuzuncu fıkrasının iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı görülmektedir.

Yönetmeliğin 2. maddesinde, bu Yönetmeliğin, lisanssız üretim kapsamında elektrik enerjisi üreten gerçek ve tüzel kişilerin ihtiyaçlarının üzerinde ürettikleri elektrik enerjisinin sisteme verilmesi halinde yapılacak uygulamaya ilişkin usul ve esasları kapsadığı; 4. maddesinin birinci fıkrasının (l) bendinde, dağıtım şirketlerinin ilgili şebeke işletmecisi olduğu; 5. maddesinin ikinci fıkrasında, önlisans ve lisans alma yükümlülüğünden muaf olan yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üreten gerçek veya tüzel kişilerin ihtiyaçlarının üzerinde ürettikleri elektrik enerjisinin sisteme verilmesi halinde söz konusu elektrik enerjisinin, ilgili görevli tedarik şirketi aracılığı ile YEKDEM kapsamında değerlendirileceği; 23. maddesinde, ilgili şebeke işletmecisinin Yönetmelik kapsamında üretim yapan gerçek ve tüzel kişilerin üreterek şebekeye verdikleri ihtiyaç fazlası elektrik enerjisi miktarlarını tespit edeceği, her bir üretici için elde edilen saatlik verileri kaynak bazında bir araya getirerek fatura dönemi bazında şebekeye verilen ihtiyaç fazlası elektrik enerjisi miktarını belirleyeceği ve her ayın altıncı gününe kadar ilgili görevli tedarik şirketine bildireceği; 24. maddesinde, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı olarak gerçek veya tüzel kişiler tarafından kurulan ve işletilen üretim tesislerinde üretilerek ihtiyaç fazlası elektrik enerjisi olarak görevli tedarik şirketi tarafından ilgisine göre belirlenen fiyattan, YEKDEM kapsamında değerlendirilmek üzere on yıl süreyle satın alınacağı; lisanssız üreticilerin Yönetmelik kapsamındaki üretimleri için ikili anlaşma ve/veya organize toptan elektrik piyasalarında satış yapamayacakları kurala bağlanmıştır.

Bu kapsamda, yargı yolu itirazında, davalılardan D.E.D.A.Ş. ve D. E. P. S. A. Ş. tarafından, kendilerinin özel hukuk tüzel kişisi olduğu ve dava konusu işlemin de özel hukuk işlemi olduğu ileri sürülmüş ise de, lisanssız elektrik üretimi faaliyetlerinde Yönetmelik ile özel faaliyetler için söz konusu olamayacak üstün ayrıcalıklara sahip olan ve yükümlülükler rejimine tabi tutulan ve bu konuda iş ve işlemlerinin denetimi son tahlilde bir kamu otoritesi tarafından üstlenilen anılan davalılar ile davacı şirket arasındaki ilişkinin ticari bir ilişki olarak değerlendirilemeyeceği, bu kapsamda davacıya ait üretim tesisinde Ekim 2024 döneminde üretilip sisteme verilen enerjinin YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak değerlendirilmesine ilişkin işlemin yargısal denetimini yapma görevinin idari yargı merciine ait olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu itibarla, uyuşmazlığın, davacı şirkete ait üretim tesisinde Ekim 2024 döneminde üretilip sisteme verilen enerjinin YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak değerlendirilmesine yönelik işlemin iptali istemine ilişkin kısmının görüm ve çözümü idari yargının görev alanında bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davalılardan D.E.D.A.Ş. ve D. E. P. S. A. Ş.'nin görev itirazının reddine,..."

4. Davalılar D. E. P. S. A. Ş. ve D. E. D. A. Ş. vekilleri tarafından olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine, dilekçe dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

5. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddesi gereğince davalılardan DEDAŞ VE DEPSAŞ yönünden olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine karar

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden eSDJAnu - he6S4ik - Jj14gQ0 - 0rqEBQ= ile erişebilirsin

vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir :

"... Bu kapsamda, TEDAŞ'ın özelleştirme kapsamı ve programına alınması neticesinde; Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 31/01/2005 tarihli ve B.02.1.ÖİB.0.10.07/00-991 sayılı yazısı ile Diyarbakır, Şanlıurfa, Batman, Mardin, Siirt ve Şırnak illerinden oluşan D.E.D.A.Ş.'nin kurulmasına karar verilmiş, 01/03/2005 tarihinde merkezi Diyarbakır'da olmak üzere; D.E.D.A.Ş. hizmete başlamıştır. Dicle Elektrik Dağıtım ve Perakende Satış A.Ş.'nin Özelleştirme Yüksek Kurulunun 11/04/2011 tarihli ve 2011/27 sayılı kararı uyarınca %100 oranındaki hissenin satışına ilişkin Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile K. D. T. M. İ. V. T. L. Ş. - C. İ. v. T. A. Ortak Girişim Grubu arasındaki 28/06/2013 tarihinde imzalanan Hisse Satış Sözleşmesi ile Şirket özelleştirilerek D. E. Y. S. v. T. A. 'ye devrolmuştur. Bu itibarla Dicle Elektirik Dağıtım A.Ş.'nin kamu kurumu yani idare vasfı ortadan kalkmış olup özel hukuk tüzel kişisi sıfatında bir tereddüt yoktur. Diğer taraftan, görevli tedarik şirketi lisansı ile Şanlıurfa, Diyarbakır, Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak illerinde 68 hizmet lokasyonu ile elektrik perakende satış hizmeti veren davalı DEPSAŞ'ın da özel hukuk tüzel kişisi olduğu kuşkusuzdur.

Buna göre, davanın açıldığı tarihte davalı mevkiinde bulunan DEDAŞ ve DEPSAŞ'ın kamu kuruluş niteliği taşımayan özel hukuk tüzel kişisi niteliğinde olması karşısında; bu şirket bakımından idari yargı yetkisi kapsamında açılmış bir idari dava bulunduğundan söz etmek olanaksız olduğundan, uyuşmazlığın, davalılar DEDAŞ VE DEPSAŞ ile ilgili kısmının özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği düşünülmektedir.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 28/02/2020 tarihli ve 2020/47 Esas, 2020/314 Karar ve 27/02/2023 tarihli E.2022/617, K.2023/159 sayılı kararında da benzer hususların vurgulandığı görülmektedir..."

6. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısının da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCESİ

7. Danıştay Başsavcısı, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca yapılan başvurunun reddi gerektiği yolunda yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...idari yargının görev alanını belirleyen temel kanun olan İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde "idari işlemler", "idari eylemler" ve "idari sözleşmeler"den dolayı açılacak iptal ve tam yargı davaları idari dava türleri arasında sayılmak suretiyle bu davaların idari yargının görev alanında bulunduğuna işaret edilmekle birlikte "idari işlem", "idari eylem" ve "idari sözleşme" tanımına yer verilmediğinden, bu kavramların içeriğine hangi işlem, eylem ve sözleşmelerin girdiğinin içtihaden belirlenmesi zorunludur. Bu itibarla, kamu hizmeti gören özel hukuk tüzel kişilerinin kamu hizmetleriyle ilgili işlemlerinin idari işlem sayılıp sayılmayacağının bilimsel ve yargısal içtihatlar nazara alınarak belirlenmesi gerekmektedir.

İdare hukuku öğretisinde ve Danıştay kararlarında "idarenin işlemi" ve "idari işlem" ayrımı yapılmakta olup idarenin herhangi bir özel hukuk kişisi gibi hareket etmek suretiyle egemenlik yetkisi (kamu gücü) kullanmadan özel hukuk alanında tesis ettiği işlemlerinden doğan uyuşmazlıkların adlî yargı mercilerince çözümleneceği açıktır. Başka bir anlatımla, bu tür işlemler idarenin işlemi olmasına karşın "idari işlem" olmadıkları için idari yargının görev alanının dışında kalırlar. Aynı şekilde özel hukuk tüzel kişilerinin işlemlerinin tamamının özel hukuk işlemi olduğu yönündeki genellemeler de doğru değildir. İdarenin her işlemi idari işlem olmadığı gibi bütün idari işlemlerin kamu tüzel kişileri tarafından tesis

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden eSDJAnu - he6S4ik - Jj14gQ0 - 0rqEBQ= ile erişebilirsin

edilmesi de zorunlu olmadığından, özel hukuk tüzel kişisi olup da kamu hizmeti yapanlar, bu hizmetleri yerine getirirken kamu tüzel kişisi gibi hareket ederek kamu gücü kullanmak suretiyle karşı tarafın rızasını aramaya gerek olmadan hukuk aleminde yenilik doğuran irade açıklamasında bulunmaları durumunda idare hukuku kurallarına tâbi olurlar. idari işlem tesis etme yetkisi tanınan özel hukuk tüzel kişilerince tesis edilen idari işlemlerin yargısal denetiminin idari yargı mercilerince yapılacağı Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarıyla kabul edildiği gibi Fransız Danıştayı da bir kamu gücü ayrıcalığının uygulanmasına dayalı işlemlerin özel hukuk tüzel kişileri tarafından tesis edilmiş olsa bile idari işlem niteliğinde olduğuna ve bunlardan kaynaklanan uyuşmazlıkların idari yargı mercilerince çözümleneceğine karar vermiştir. (31/07/1942 tarihli Monpeurt, 13/01/1961 tarihli Magnier, 08/06/1988 tarihli Gradone kararları)

"Kamu hizmetlerine şu ya da bu ölçüde doğrudan doğruya katılan bütün özel örgütler, tamamen özel hukuk rejimine tâbî olmakla birlikte, kamusal yetkiler kullanarak yaptıkları işlem ve eylemler konusunda, kamu hukuku ilke ve kurallarına ve idare yargısına tâbi tutulurlar." (Lütfi DURAN, İdare Hukuku Ders Notları, 1982, s.344-345).

"Türksat A.Ş.'nin şirket statüsünde kurulmuş olması ve 406 sayılı Kanun'da özel hukuk kurallarına tâbi olduğunun belirtilmesi, kamusal yetki kullandığı ölçüde idare hukuku kurallarının uygulanmasından bağışıklık kazandırmayacaktır. Bu durum, Türksat A.Ş.'nin rutin faaliyetlerinin yürütülmesinde, personel istihdam rejiminde ve benzeri hususlarda özel hukuk kurallarının uygulanmasına engel değildir." (Ali D. ULUSOY, Yeni Türk İdare Hukuku, 2019, s. 211)

"Adlî-idari yargı görev ayrımının kıstaslarının neler olduğu mer'i mevzuatımızda düzenlenmemiştir. Ancak, doktrinde kabul edilen bazı kıstaslar mevcuttur. Bu kıstaslardan biri de, maddî olaya uygulanacak kanunun niteliğidir. Eğer uyuşmazlık konusu olaya uygulanması gereken kanun, kamu hizmetlerinin ihdas ve yürütülmesi ile ilgiliyse bu davanın idari yargıda görülmesi gerekir." (Aydın H. TUNCAY, Orhan ÖZDEŞ, Recep BAŞPINAR, Yüzyıl Boyunca Danıştay, 1968, s. 652)

Bilimsel görüşler ile adlî yargı-idari yargı ayrımına ilişkin yüksek mahkeme kararları birlikte değerlendirildiğinde, kamu hizmeti yapmakla görevlendirilen özel hukuk tüzel kişilerinin bu hizmetleri yerine getirirken tesis ettikleri işlemler hakkında uygulanacak hukukî rejimin tespiti açısından idare işlevinin belirleyici olduğu, idare işlevine ilişkin ayırıcı kıstasların; kamu gücü ve kamu hizmeti olduğu, idari karar alma yetkisiyle donatılmış olmalarına karşılık, gerek statüleri ve gerekse teşkilatlanmaları ve yönetimleri bakımından özel hukuk tüzel kişisi olup da, kamu hizmeti görenlerin, bu hizmetleri yerine getirirken kamu gücü kullanmaları veya olaya ilişkin mevzuatın, kamu hizmetlerinin ihdas ve yürütülmesi ile ilgili olması hâlinde bu işlemlerinin idare hukuku kurallarına tâbi olduğu ve idari yargının görev alanı içinde yer aldığı sonucuna varılmaktadır.

Bu itibarla, özel hukuk tüzel kişisi tarafından tesis edilmiş olsa da bir hukukî işlemin idari işlem olup olmadığının belirlenebilmesi için işlemin tesisi sırasında özel hukuk tüzel kişisi tarafından uygulanan mevzuatın kamu hizmetinin yürütülmesine ilişkin olup olmadığının, kamu gücü ayrıcalığından yararlanılıp yararlanılmadığının tespiti gerekir. Bir başka ifadeyle işlemi tesis edenin özel hukuk tüzel kişisi olması, sadece bu sebeple işlemi özel hukuk işlemi haline getirmeyeceğinden, işlemin hukuki mahiyeti değerlendirilmelidir.

Kamu hizmetlerinin tamamının Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerince yerine getirildiği dönemlerde özel hukuk tüzel kişilerinin idari işlem tesis etmesi ve idari davalarda davalı mevkiine alınması söz konusu olamazdı. Bu nedenle idari işlem tanımı yapılırken organik kıstas esas alınmak suretiyle işlemin Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinden biri tarafından tesis edilmiş bulunması idari işlemin zorunlu unsuru olarak kabul edilirdi.

İmtiyaz sözleşmeleri ve özelleştirmeye ilişkin Anayasal ve kanunî düzenlemeler uyarınca tekel niteliğindeki bazı kamu hizmetlerinin sunumunun işletme hakkının belirli bir süreyle özel hukuk tüzel kişilerine devredilmesi, yap-işlet-devret modeli çerçevesinde bazı yatırım ve hizmetlerin kamunun gözetim ve denetimi altında özel hukuk tüzel kişilerince yerine getirilmesinin benimsenmesi ve ekonomik kolluk işlemlerinin bir kısmının mevzuatla

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden eSDJAnu - he6S4ik - Jj14gQ0 - 0rqEBQ= ile erişebilirsin

özel hukuk tüzel kişilerine bırakılması üzerine kamu hizmetlerini bu usullerle yerine getiren özel hukuk tüzel kişilerine kamu gücü kullanarak idari işlem tesis etme yetkisi verilmesi nedeniyle idari işlemin tanımında organik kıstas zorunlu unsur olmaktan çıkmıştır.

Ekonomik gelişmelere bağlı olarak yaşanan bu hukukî değişimler sonucunda özel hukuk tüzel kişilerinin hiç bir suretle idari işlem tesis edemeyeceğine ilişkin kabûlün artık geçerliliğinin kalmadığı bilimsel ve yargısal içtihatlarla ortaya konulduğundan, özel hukuk alanına ilişkin işlemlerinin adlî yargıda dava edilebileceği konusunda tereddüt bulunmayan elektrik dağıtım şirketleri ile görevli tedarik şirketlerinin, idarenin gözetim ve denetiminde, kamu gücü kullanarak tesis ettiği işlemlerin fonksiyonel anlamda idari işlem olması nedeniyle bu işlemlerin hukukî denetiminin idari yargı mercilerince yapılması gerekmektedir.

Nitekim, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nda, piyasada faaliyet gösterecek tüzel kişilerin faaliyetlerinde uymaları gereken usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği kurala bağlanmış, bu kurala dayanılarak hazırlanan Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliğinde, elektrik enerjisi üretebilecek, gerçek veya tüzel kişilere uygulanacak usul ve esaslar belirlenmiştir.

Yukarıda metnine yer verilen mevzuat hükümleri de dikkate alındığında, Uyuşmazlık Mahkemesinin E:1999/1, K:1999/11 sayılı kararında belirtilen gerekçelere benzer şekilde, görülmekte olan davada da, idare hukuku alanına ilişkin bulunan "Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği" ile önceden düzenlenmiş objektif kurallara göre yapılan değerlendirme sonucunda re'sen ve tek yanlı biçimde tesis edilen işlemin tüm unsurları bakımından idari işlem niteliği taşıdığı, görevli elektrik dağıtım şirketleri ile görevli tedarik şirketlerinin özel hukuk tüzel kişisi olmasının, bu şirketlerin, sınırları ve çerçevesi kamu hukuku alanındaki mevzuat ile belirlenmiş olan, idari usul ve esaslara göre tesis edilen işlemlerinin idari niteliğini ortadan kaldırmayacağı açıktır.

Bu kapsamda, yargı yolu itirazında, davalılardan D.E.D.A.Ş. ve D. E. P. S. A. Ş. tarafından, kendilerinin özel hukuk tüzel kişisi olduğu ve dava konusu işlemin de özel hukuk işlemi olduğu ileri sürülmüş ise de, lisanssız elektrik üretimi faaliyetlerinde Yönetmelik ile özel faaliyetler için söz konusu olamayacak üstün ayrıcalıklara sahip olan ve yükümlülükler rejimine tabi tutulan ve bu konuda iş ve işlemlerinin denetimi son tahlilde bir kamu otoritesi tarafından üstlenilen anılan davalılar ile davacı şirket arasındaki ilişkinin ticari bir ilişki olarak değerlendirilemeyeceği, bu kapsamda davacıya ait üretim tesisinde Ekim 2024 döneminde üretilip sisteme verilen enerjinin Yönetmeliğin 28/9 maddesinin emredici hükmü uyarınca, YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak değerlendirilmesine ilişkin işlemin, özel hukuk hükümlerine göre değil, Kanun ve Yönetmelikle belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun gözetim ve denetiminde kendilerine tanınan kamu gücü kullanılarak, karşı tarafın rızası aranmadan tesis edildiğinden, fonksiyonel anlamda "idari işlem" niteliğinde olduğu, iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünün idari yargının görev alanına girdiği sonucuna varılmıştır..."

IV. İLGİLİ HUKUK

8. 12/05/ 2019 tarih ve 30772 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin *"Tüketim Tesisleri"* başlıklı 28. maddesinin 9. fıkrası şöyledir:

"(9) (Değişik:RG-31/10/2021-31645) Kabulü tamamlanarak işletmeye alınan üretim tesislerine ilişkin olarak; üretim tesisi ile ilişkilendirilen tüketim tesisi veya tesislerinde mücbir sebep halleri hariç elektrik tüketimi olmaması halinde, ilgili aya ilişkin üretilen enerjinin görevli tedarik şirketi tarafından üretilerek sisteme verilmiş olduğu kabul edilerek bu enerji ile ilgili olarak piyasa işletmecisi ve görevli tedarik şirketi tarafından herhangi bir ödeme yapılmaz ve bu kapsamda sisteme verilen enerji YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak dikkate alınır."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden eSDJAnu - he6S4ik - Jj14gQ0 - 0rqEBQ= ile erişebilirsin

9. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı"* başlıklı 2. maddesinin değişik 1 numaralı bendi şöyledir:

"İdari dava türleri şunlardır:

a) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Recep KILIÇ'ın katılımlarıyla yapılan 24/11/2025 tarihli toplantısında; başvuru yazısı ve dava dosyası üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalılardan D. E. P. S. A. Ş. ve D.E.D.A.Ş. vekillerinin anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptıkları görev itirazlarının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunulması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde davanın; davacı şirkete ait üretim tesisinde Ekim 2024 döneminde üretilip sisteme verilen elektrik enerjisinin YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak değerlendirilmesine ilişkin işlemin iptali istemine ilişkin kısmı ve anılan davalılar yönünden olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

11. Raportör-Hâkim Gülay DOĞAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

12. Dava, Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliğinin 28. maddesinin 9. fıkrası uyarınca Ekim 2024 döneminde üretilen enerji bedelinin ödenmeyerek Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması'na (YEKDEM) bedelsiz katkı olarak dikkate alınmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

13. Özelleştirme Yüksek Kurulunun 02/04/2004 tarihli 2004/22 sayılı kararı ile Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin özelleştirme kapsamı ve programına alınması neticesinde; Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 31/01/2005 tarihli ve B.02.1.ÖİB.0.10.07/00-991 sayılı yazısı ile Diyarbakır, Şanlıurfa, Batman, Mardin, Siirt ve Şırnak illerinden oluşan D.E.D.A.Ş.'nin kurulmasına karar verilmiş, 01/03/2005 tarihinde merkezi Diyarbakır'da olmak üzere; D.E.D.A.Ş. hizmete başlamıştır. Dicle Elektrik Dağıtım ve Perakende Satış A.Ş.'nin Özelleştirme Yüksek Kurulunun 11/04/2011 tarihli ve 2011/27 sayılı kararı uyarınca

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden eSDJAnu - he6S4ik - Jj14gQ0 - 0rqEBQ= ile erişebilirsin

%100 oranındaki hissenin satışına ilişkin Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile K. D. T. M. İ. V. T. L. Ş. - C. İ. v. T. A. Ortak Girişim Grubu arasındaki 28/06/2013 tarihinde imzalanan Hisse Satış Sözleşmesi ile Şirket özelleştirilerek D. E. Y. S. v. T. A. 'ye devrolmuştur. Bu itibarla Dicle Elektirik Dağıtım A.Ş.'nin kamu kurumu yani idare vasfı ortadan kalkmış olup özel hukuk tüzel kişisi sıfatında bir tereddüt yoktur. Diğer taraftan, görevli tedarik şirketi lisansı ile Şanlıurfa, Diyarbakır, Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak illerinde 68 hizmet lokasyonu ile elektrik perakende satış hizmeti veren davalı DEPSAŞ'ın da özel hukuk tüzel kişisi olduğu kuşkusuzdur.

14. İdari yargıda husumet kamu düzenindendir ve kendisine karşı dava açılan taraf, davalı mutlaka idare olmalıdır. Yani idari davalarda, davalı her zaman idaredir.

15. Buna göre, davanın açıldığı tarihte davalı mevkiinde kamu tüzelkişiliği niteliğini haiz olmayan D.E.D.A.Ş. ve D. E. P. S. A. Ş.'nin olması karşısında, bu davalılar bakımından idari yargı yetkisi kapsamında açılmış bir idari dava bulunduğundan söz etmek imkânsız olduğundan, uyuşmazlığın davalılarla ilgili kısmının özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi ve çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile Danıştay 13. Dairesinin davalılardan D. E. P. S. A. Ş. ve D. E. D. A. Ş. ne yönelik olarak verdiği 13/03/2023 tarih ve E.2024/3353 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Danıştay 13. Dairesinin davalılardan D. E. P. S. A. Ş. ve D. E. D. A. Ş. ne yönelik olarak verdiği 13/03/2023 tarih ve E.2024/3353 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

24/11/2025 tarihinde, Üyeler Ahmet ARSLAN, Recep KILIÇ'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU ile KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Eyüp	Bayram	Döndü Deniz
YAŞAR	SARICALAR	ŞEN	BİLİR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Recep
ARSLAN	BALLI	KILIÇ

KARŞI OY

Dava, Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 28.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden eSDJAnu - he6S4ik - Jj14gQ0 - 0rqEBQ= ile erişebilirsin

maddesinin 9. fıkrasının ve söz konusu fıkra uyarınca Ekim 2024 döneminde üretilen enerji bedelinin ödenmeyerek Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması'na (YEKDEM) bedelsiz katkı olarak dikkate alınmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı Kanun'un 2.1.a maddesinde; İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları İdarî dava türleri arasında sayılmış olup, idare tarafından, bir kamu hizmetinin yürütülmesi dolayısıyla kamu gücü kullanılarak tek taraflı iradeyle tesis edilen kesin ve yürütülmesi zorunlu İdarî işlemlere karşı açılacak davalarda İdarî yargı yeri görevli bulunmaktadır.

Elektrik enerjisine ilişkin faaliyetleri, temel olarak "üretim", "iletim", "dağıtım" ve "ticaret" başlıkları altında toplamak mümkündür. Hizmetin kesintiye uğramasının alternatif maliyetleri çok yüksek olduğu için bütün bu faaliyetlerin bir koordinasyon içinde yürütülmesi şarttır. Bu amaçla, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile, 2001 yılında kamu tüzel kişiliğini haiz, İdarî ve mali özerkliğe sahip ve bu Kanun ile kendisine verilen görevleri yerine getirmek, enerji piyasasını düzenlemek ve denetlemek üzere Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) kurulmuştur.

Elektrik piyasası faaliyetleri, 4628 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatında detaylı olarak düzenlenmiş, 4628 sayılı Kanun'un mülga 2. maddesi, elektrik piyasası faaliyetlerini: "piyasada faaliyet gösterecek tüzel kişilerin üretim, iletim, dağıtım, toptan satış, perakende satış, perakende satış hizmeti, ticaret, ithalat ve ihracat faaliyetleri" olarak sıralamıştır. Kanun'da elektrik enerjisi "iletim" faaliyetinin ancak tekel niteliğinde ve Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından yürütülebileceği düzenlenmiştir. Diğer faaliyetlerde ise, kamu tüzel kişilerinin yanında, özel hukuk tüzel kişilerinin de hizmetlerin yürütülmesine katılabileceği öngörülmüştür. Elektrik piyasası faaliyetlerinin yürütülmesinde kamu-özel ayrımı yapılmaksızın, kural olarak, lisans alınması zorunluluğu getirilmiştir. Belirtilen yaklaşım, 30.3.2013 tarih ve 28603 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile de sürdürülmüştür.

Bu itibarla, elektrik piyasası faaliyetlerinin, arz güvenliğini ve kamu hizmeti gerekliliklerini sağlayacak bir uyum içinde yürütülmesi için düzenleme, denetleme ve kolluk faaliyetlerinde bulunma işlevlerinin kamu gücüyle yerine getirildiği bir kamu hizmeti faaliyeti olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Öte yandan, elektriğin kamu hizmeti özelliği, "dağıtım" faaliyeti açısından ele alındığında, 6446 sayılı Kanun'un "Dağıtım Faaliyeti" başlıklı 9. maddesi, dağıtım şirketlerinin lisanslarında belirtilen bölgelerdeki tesislerde yenileme, ikame ve kapasite artırım yatırımlarını yapma, dağıtım sistemine bağlı ve/veya bağlanacak olan tüm sistem kullanıcılarına, eşit taraflar arasında ayrım gözetmeksizin elektrik enerjisi dağıtımı ve bağlantı hizmeti sunma yükümlüğü getirmiştir. Kanun'da ve ilgili yönetmeliklerde "dağıtım" faaliyetini yerine getirecek işletmelerin uyması gereken yükümlülükler açıkça düzenlenmiştir.

Elektrik dağıtım piyasasının en temel aktörü Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ (TEDAŞ); tüzel kişiliğe sahip, özel hukuk hükümlerine tabi, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı, elektrik dağıtımıyla, elektriğin tüketicilere perakende satışı ve tüketicilere perakende hizmeti verilmesiyle iştigal eden bir iktisadi devlet teşekkülüdür. Doğal tekel niteliğindeki elektrik dağıtım faaliyeti 4628 sayılı Kanun öncesinde TEDAŞ tarafından gerçekleştirilmekte iken, 4628 sayılı Kanun uyarınca, dağıtım sektörünün, EPDK tarafından verilen dağıtım lisanslarıyla bölgesel tekeller olarak işletilmesi öngörülmüştür. 17/03/2004 tarihinde Yüksek Planlama Kurulu'nun 2004/3 sayılı kararıyla onaylanarak yürürlüğe giren "Elektrik EnerjisiSektörü Reformu ve Özelleştirme Stratejisi Belgesi" (Strateji Belgesi) ile elektrik dağıtım ve üretim alanları için özelleştirme girişimi başlatılarak özelleştirme uygulamalarına dağıtım sektöründen başlanacağı belirtilmiş; Strateji

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden eSDJAnu - he6S4ik - Jj14gQ0 - 0rqEBQ= ile erişebilirsin

Belgesi'ndeki eylem planına uygun olarak Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 02.04.2004 tarihli ve 2004/22 sayılı kararıyla TEDAŞ özelleştirme programına alınmıştır. Bu kapsamda, söz konusu Yüksek Planlama Kurulu kararı ekinde yer alan dağıtım bölgelerinin şirketleştirilmesinin tamamlanarak TEDAŞ'ın hissedarı olduğu ve dağıtım ve perakende satış hizmeti yürüten 20 dağıtım şirketi oluşturulmuştur. 4628 sayılı Kanun'un 14.2. maddesinde yer verilen, "TEDAŞ'ın faaliyet alanında yer alan ve dağıtım faaliyeti için gerekli olan işletme ve varlıklar üzerinde, mülkiyeti saklı kalmak kaydı ile TEDAŞ ile belirlenen dağıtım bölgelerinde faaliyet göstermek üzere kurulan elektrik dağıtım şirketleri arasında işletme hakkı devir sözleşmesi düzenlenebilir." kuralı uyarınca, TEDAŞ ile % 100 hisselerine sahip olduğu 20 elektrik dağıtım şirketi arasında dağıtım varlıklarının işletilmesine yönelik İdarî sözleşme niteliğine sahip "İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi" imzalanmış ve Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 7.11.2005 tarihli ve 2005/125 sayılı kararıyla da; sermayesinin % 100'ü TEDAŞ'a ait olan ve elektrik dağıtım bölgelerinde dağıtım lisansı ile TEDAŞ'ın uhdesinde bulunan dağıtım sisteminin işletme hakkına sahip olan veya ileride sahip olacak dağıtım şirketlerinin hisselerinin blok olarak satış yöntemi ile özelleştirilmesine karar verilmiştir.

Öte yandan, 14/02/2018 günlü, 30332 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. Ana Statüsünün 5. maddesinde, TEDAŞ'ın tüzel kişiliğe sahip faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir iktisadi devlet teşekkülü olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesinde "İşletme Hakkı Devri"ne dayalı olarak uygulanan "Hisse Satış Modeli"ne göre yatırımcı, özelleştirilen dağıtım şirketinin bulunduğu bölgedeki elektrik dağıtım lisansına sahip tek şirket olmaktadır. Ancak, yatırımcının işletme hakkını devraldığı dağıtım tesisleri ve bu tesislerin işletilmesinde varlığı zorunlu unsurların mülkiyeti TEDAŞ'ta kalmaya devam etmektedir. Yatırımcı, dağıtım şirketinin hisselerinin sahibi olarak TEDAŞ ile imzalanmış olan işletme hakkı devir sözleşmesi çerçevesinde dağıtım varlıklarının işletme hakkını elde etmektedir. Yani, "hisse satış modeli"nde, mevcut varlıklar ile özelleştirme sonrası yatırımcı tarafından gerçekleştirilecek yatırımlar sonucu oluşacak yeni varlıkların mülkiyeti TEDAŞ'ta kalırken, yatırımcı, dağıtım tesislerinin ve bu tesislerin işletilmesinde varlığı zorunlu diğer unsurların işletme hakkını kazanmakta ve tüm yeni yatırımları gerçekleştirme yükümlülüğünü üstlenmektedir. Yatırımcı ayrıca, işletme hakkı çerçevesinde vereceği hizmeti ve üstlendiği yükümlülükleri, 4628 sayılı Kanun ve ilgili alt düzenlemeler uyarınca ve EPDK'nın denetimi altında gerçekleştirmektedir. Davalı dağıtım şirketinin de belirli bölgeler dâhilinde bölgesel tekel olarak elektrik enerjisinin dağıtımıyla görevli olduğu söz konusu kamusal hizmet kapsamında, lisanssız elektrik üretimine ilişkin bağlantı başvurularının 02/10/2013 tarihli ve 28783 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik ve Yönetmelik uyarınca çıkarılan Tebliğ çerçevesinde dağıtım şirketlerine yapılacağı belirtilmiştir. Yönetmeliğin "Bağlantı ve Sistem Kullanımına İlişkin Hükümler" başlıklı bölümünde, bağlantı esasları, bağlantı başvuru süreci, bağlantı başvurularının değerlendirilmesi ve sonuçlandırılması ve bağlantı ve sistem kullanımı süreci, bu süreçte dağıtım şirketinin yetki ve sorumluluğu, her aşamada hangi idari işlemlerin nasıl tesis edileceği ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Her ne kadar davalı şirketlerin özel hukuk tüzel kişisi ve dava konusu işlemlerin de özel hukuk işlemi olduğu ifade edilmişse de, özel faaliyetler için söz konusu olamayacak üstün ayrıcalıklara sahip olan, yükümlülükler rejimine tabi tutulan ve sorumluluğu ile denetimi son tahlilde bir kamu otoritesi tarafından üstlenilen kamu hizmeti niteliğindeki elektrik dağıtım faaliyetini yürüten davalı şirket ile davacı şirket arasındaki ilişkinin ticari bir ilişki olarak değerlendirilemeyeceği, bu kapsamda kamu gücü kullanılarak tek yanlı irade açıklamasıyla tesis edilen dava konusu işlemlerin yargısal denetimini yapma ve bu işlemlerden doğan tazminat istemini (ve diğer istemleri) karara bağlama görevinin idari yargı merciine ait olduğu açıktır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden eSDJAnu - he6S4ik - Jj14gQ0 - 0rqEBQ= ile erişebilirsin

Bu itibarla, doğan uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyoruz.

Üye	Üye
Ahmet ARSLAN	Recep KILIÇ

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden eSDJAnu - he6S4ik - Jj14gQ0 - 0rqEBQ= ile erişebilirsin